

Black Beauty in rosse buurt

Drie opdrachtgevers, natuurlijk met ieder eigen, specifieke belangen, en één architect. Een scenario dat gecompliceerd genoeg is om de boel in de soep te laten lopen. Eén opdrachtgever is vaak al een crime voor een goedwillende architect, omdat opdrachtgevers het geld hebben en dus alles te duur vinden. Meestal willen zij zich ook nog met de vormgeving bemoeien, terwijl ze daar niet voor geleerd hebben. Dat het ook goed kan gaan toont het zo genoemde Baekelandplein-project, op de hoek

• De met staal en glas afgeschermdde gevel van het tweeledige complex aan de kant van de Boschdijk.

van de Boschdijk en de Marconilaan in Eindhoven. Paul Diederer van Diederer Dirrix van Wylick architecten uit Eindhoven ontwierp in opdracht van ontwikkelaar CRA uit Eindhoven, Stichting Trudo uit Eindhoven en Tiemstra Beheer uit Veghel een complex dat bestaat uit 48 woningen, 6 maisonnettes, wijkkantoren, politiepост, atelierruimtes, een kantoorgebouw, een overdekte markthal of bazaar, parkeerplaatsen en een omsloten semi-openbare ruimte. Aan het kantoorgebouw is ook nog getekend door ODEON architecten uit Eindhoven.

De plek, in Woensel West, wordt aan de achterkant begrensd door de Edisonstraat en het Baekelandplein. Het is om verschillende redenen een kleurrijke locatie, met als meest in het oog springende bezigheid de raamsubstitutie op het Baekelandplein. Diederer heeft gekozen voor zwart. Daarmee distancieert hij zich gelukkig van de andere aanliggende hoogbouw op deze kruising die pijnlijk demonstreert dat Eindhoven nog steeds niks heeft met stedenbouwkundige planning. Het 8-laags woongebouw en het iets lagere kantoorpand liggen haaks op elkaar, zijn alleen op de begane grond met elkaar verbonden. De ontstane doorkijk biedt zicht op de achterkant van het woongebouw met mooi gecomponeerde balkons, waarvan de meeste voor twee verdiepingen aan elkaar vastzitten. Daardoor ontstaan rechthoekige ruimtelijke accenten die goed samenspielen met de betrekkelijk gesloten zijgevel van het woongebouw en de voorgevel van het kantoorgebouw. De vensterpartijen (ramen én weringen) in de kantoorgevels zijn verdieping-hoog tegen elkaar aan geschoven in een vrij spel van smal tot bijna vierkant. Het boeiende abstracte patroon levert een intrigerende wisselwerking tussen vorm en restvorm. Het zou het ontwerp van een nieuw denksportbord kunnen zijn. Dat effect wordt versterkt doordat de vensters vlak in het metselwerk liggen, in tegenstelling tot die van het woongebouw die iets verzonken in de gevel zijn getrokken. Een subtiel verschil dat net

Bouwen in Zuidoost-Brabant bekeken door de kritische bril van CHRIS MANDERS

terkant van het woongebouw met mooi gecomponeerde balkons, waarvan de meeste voor twee verdiepingen aan elkaar vastzitten. Daardoor ontstaan rechthoekige ruimtelijke accenten die goed samenspielen met de betrekkelijk gesloten zijgevel van het woongebouw en de voorgevel van het kantoorgebouw. De vensterpartijen (ramen én weringen) in de kantoorgevels zijn verdieping-hoog tegen elkaar aan geschoven in een vrij spel van smal tot bijna vierkant. Het boeiende abstracte patroon levert een intrigerende wisselwerking tussen vorm en restvorm. Het zou het ontwerp van een nieuw denksportbord kunnen zijn. Dat effect wordt versterkt doordat de vensters vlak in het metselwerk liggen, in tegenstelling tot die van het woongebouw die iets verzonken in de gevel zijn getrokken. Een subtiel verschil dat net

• Binnenplein van het woongebouw, aan de Edisonstraat en het Baekelandplein.

Foto's Vincent Wilke

• Balkons, waarvan er een aantal over twee verdiepingen zijn uitgerekt, accentueren de achtergevel van het woongebouw.

• De vlakke gevel van het kantoorgedeelte aan de kant van het Marconiplein oogt als een abstract bord voor een nieuwe denksport.

weer wat extra spanning geeft.

Het hele complex is niet zomaar voor iedereen toegankelijk. Alleen wie er functioneel moet zijn kan binnen. Geen eenvoudig gegeven om in te passen in het totale vormconcept. Diederer heeft niets willen verhullen: bijna de hele omtrek is voorzien van kloekke verzinkt stalen roosters, met daarin deuren van hetzelfde materiaal. Het past volkomen vanzelfsprekend in de vormgeving van het geheel. Het dreigend effect van isolement door die afscherming wordt overtuigend gecompenseerd door twee semi-openbare, met elkaar verbonden binnenpleinen, waaromheen de woningen, de maisonnettes, de

wijkkantoren, de atelierruimtes en de politiepост zijn gegroepeerd. Onder deze binnenpleinen liggen de parkeergarage en de markthal. Twee ruime rechthoekige en drie vierkante perforaties in het dek gunnen vanaf de pleinen een blik naar beneden. Om deze gaten heen weer beschermend hekwerk, opgelost als kunstwerken in de openbare ruimte. Dat effect wordt luchtig onderstreept door rose t.l. verlichting aan de binnenrand van het dek. Het is ook een aardige en elegante referentie aan de beroepsgroep op het Baekelandplein. De genoveerde woningen daar verhouden zich heel vanzelfsprekend tot deze zwarte nieuwbouw die een sterke grootstede-

lijke sfeer uitstraalt. Het is een project met veel hoogpunten, zoals het paars, een echte Diederer kleur in de ruime centrale hal en het trappenhuis. Of de betonnen trap die achter de monumentale glazen gevelsgevel dient als vluchttrap en die aan de buitenkant, taps toelovend, voert naar nergens. En de stalen trappen met de gaanderijen, tussen de glasgevel en de stenen pui, die een adembenemende ruimtelijke ervaring teweegbrengen. Een aanwinst voor de stad, waaraan architect, opdrachtgevers en uitvoerders overtuigend hebben samengewerkt. Zo hoort het ook.